

### In deze infofiche...

- Het toedienen van medicatie
- Een verhaal van aansprakelijkheid
- Een medicatiebeleid
- Medicijnen toedienen aan een animator
- Medische handelingen
- Het gebruik van isobetadine

### Het toedienen van medicatie

Het toedienen van medicatie op het speelplein kan **enkel mits schriftelijke toestemming van de ouders**. Meestal gebeurt dat op basis van een algemene medische fiche als het gaat om kinderen die met regelmaat, ook op het speelplein, bepaalde medicatie moeten nemen (bv. Rilatine). Ouders geven zelf deze medicatie mee!

Indien kinderen eenmalig of gedurende enkele dagen medicatie moeten nemen op het speelplein en dit is niet vermeld op de medische fiche (bv. bij een verkoudheid), dan vraagt het speelplein een bijkomende schriftelijke toestemming van de ouders.

In beide gevallen ben je wettelijk niet verplicht om een (kopie van het) doktersattest aan de ouders te vragen. Je mag ervan uitgaan dat ouders die medicatie meegeven dat verkregen hebben op basis van een doktersattest of na bezoek aan een arts. Je bepaalt dus als speelplein zelf of je een (kopie) doktersattest standaard aan de ouders vraagt, op bepaalde momenten of bij twijfel.

Als je medicatie toedient is het belangrijk dat je **beschikt over volgende gegevens**;

- Contactgegevens van de geneesheer
- Informatie over de medicatie en toediening ervan; naam, vorm, dosering, tijdstip, frequentie, duur van de behandeling, bewaarmode en vervaldatum.

Deze gegevens kan je bekomen via de medische fiche van het speelplein waarin je ruimte laat om alle informatie over de medicatie en de toediening ervan te noteren. Je kan ook een standaard document opmaken dat je door de ouders of de dokter kan laten invullen als dat nodig blijkt. In vele gevallen heeft een dokter/apotheker zijn eigen document omtrent het toedienen van medicatie dat hij of zij invult en met de ouders meegeeft als zij daar om vragen. Je kan het bewaren in het medisch logboek van je speelplein of aan de medische fiche van een kind toevoegen.



### Een verhaal van aansprakelijkheid

In België is iedereen verplicht hulp te verlenen aan een persoon in nood. Wanneer je zelf geen gevaar loopt, ben je verplicht de hulp te bieden die je kent en kunt geven. **Het toedienen van medicatie valt niet onder eerste hulp.**

Sommige kinderen zijn allergisch voor bepaalde stoffen in medicijnen. Sommige medicijnen kunnen reageren op andere medicijnen die het kind thuis al heeft ingenomen. Een volwassen dosis is voor een kind al snel een overdosis. Volgens het *K.B. van 10 november 1967* kunnen enkel dokters en andere medische beroepen een juiste diagnose stellen en bepalen welke medicatie en dosis een kind nodig heeft.

**Een animator die op eigen initiatief medicatie toedient, is strafbaar.** Als er iets fout loopt, kan hij aansprakelijk worden gesteld. De toestemming van ouders is altijd vereist. Ook het toedienen van lichte medicatie zoals *Aspirine, Dafalgan, Immodium en Motilium* is strafbaar. Het feit dat bepaalde medicatie kan verkregen worden zonder voorschrift is geen uitzondering op deze regel. Ook een placebo toedienen is strafbaar, aangezien je het kind in kwestie het idee geeft dat het een medicijn neemt. Indien je een muntje of tic-tac geeft, benoem het dan ook als dusdanig en niet als een 'pilletje'.

**Opgelet:** Vermeldingen op medische fiches dat animatoren niet aansprakelijk gesteld kunnen worden bij het geven van medicatie, hebben **geen juridische waarde**. Zelfs niet als ouders ondertekenen. De animator blijft steeds aansprakelijk gesteld worden als hij/zij hier een (zware) fout maakt. Hij/zij moet handelen als een goede huisvader en het speelplein dient daarvoor alle redelijke maatregelen te treffen.

### Een medicatiebeleid

Het klinkt misschien een beetje zwaar, maar het komt er vooral op neer dat je als speelplein duidelijke afspraken maakt extern én intern om verstandig met medicatie om te springen.

#### • Extern

Maak via het huishoudelijk reglement duidelijk aan ouders wat jullie verwachten wanneer medicatie moet worden toegediend. Probeer hen daarnaast ook te stimuleren om medicijnen zoveel mogelijk thuis toe te dienen. Dat bespaart je speelplein, het kind in kwestie en de ouders een hele boel kopzorgen. Een voorbeeld...

*In principe worden er geen medicijnen toegediend. We raden je aan om je huisarts te vragen medicatie voor te schrijven die bij voorkeur 's morgens en 's avonds door de ouders kan worden toegediend. Uitzonderlijk kan hiervan afgeweken worden. Dit kan enkel mits schriftelijke toestemming van de ouders. Het speelplein kan ten allen tijde bijkomend om een doktersattest vragen. Ouders dienen de medicatie zelf mee te brengen en volgende gegevens omtrent de medicatie en de toediening ervan aan de speelpleinverantwoordelijke te bezorgen;*

Volgende gegevens hebben wij hiervoor nodig:

- naam van het kind
- gegevens van de dokter of apotheker
- naam van de medicatie + vorm (tube/flacon/flesje/...)
- dosering + tijdstip waarop het speelplein de medicatie toedient
- duur van de behandeling,
- bewaarvorm
- vervaldatum van de medicatie

### · Intern

Het is verstandig om een verantwoordelijke op je speelplein aan te stellen voor het toedienen van medicatie. Op die manier kunnen misverstanden vermeden worden. De EHBO- verantwoordelijke is best iemand die steeds aanwezig is op het speelplein. In de praktijk is het vaak de hoofdanimator of de speelpleinverantwoordelijke die instaat voor alle EHBO-taken. Spreek zeker ook af wie wat doet bij afwezigheid van de EHBO-verantwoordelijke.

Daarnaast raden we aan om alle handelingen met betrekking tot het toedienen van medicatie te registreren in een logboek of rechtstreeks op een medische fiche. De datum en hoeveelheid van toediening, naam van het medicijn en het exacte tijdstip. Het logboek kan ook gebruikt worden elke keer als een kind verzorgd wordt. Bedoeling is dat eender wie vlug kan nagaan welk kind welke verzorging of medicatie heeft gekregen. Sommige kwalen beginnen immers met bedrieglijk banale klachten, maar blijken achteraf ernstiger dan gedacht.

Voorzie een vaste, rustige plek om kinderen te verzorgen en medicatie toe te dienen. Aangezien medicatie en de inhoud van de EHBO-koffer geen speelgoed zijn, is deze plek enkel toegankelijk voor animatoren of onder leiding van animatoren.

Een EHBO-koffer die af en toe nagekeken en aangevuld wordt, is onontbeerlijk. Een apotheek in de buurt van je speelplein kijkt de koffer tegen het begin van elke vakantie met plezier na en vult aan waar nodig. Laat het duidelijk zijn dat medicatie niet thuis hoort in de EHBO-koffer van een speelplein. Onder medicatie vallen alle inwendige geneesmiddelen, maar óók uitwendige geneesmiddelen zoals zalfjes en sprays! De wetgever maakt geen stikt onderscheid, maar gaat ervan uit dat een speelpleinwerking zijn gezond verstand gebruikt.

Middelen die je gewoon in de supermarkt of in drogisterijen (bv. Kruidvat) kan kopen zijn geen geneesmiddelen en mag je dus wel toedienen (bv. zonnecrème, druivensuiker tegen flauwte, een muntje tegen de keelpijn, enzovoort).

We raden speelpleinen ook aan om actief aan de slag te gaan met de medische gegevens van de kinderen. Zo kan je de hoofdzaken uit alle medische fiches filteren en samenvatten op één blad. Dat steek je in het logboek, hang je op aan het EHBO-kastje en deel je formeel mee aan de animatoren indien dat relevant is. Vraag ouders om de medische gegevens jaarlijks na te kijken of opnieuw in te vullen! Kijk de gegevens af en toe na en pas gedateerde zaken aan.

**Een gouden regel:** Bij twijfel raadpleeg je altijd de ouders, een dokter of apotheker!

### Medicijnen toedienen aan een animator

Dezelfde wet geldt voor het toedienen van medicatie aan animatoren. In principe mag het dus niet, al wordt er op deze regel vaak een uitzondering gemaakt. Zo hebben bepaalde speelpleinen een 2<sup>e</sup> EHBO-koffer voor animatoren. Animatoren kunnen naar bepaalde medicatie vragen, bv. een Aspirine tegen de hoofdpijn. Als deze op het speelplein aanwezig is, mogen zij dit wel zelf nemen, maar je geeft duidelijk aan dat dit op eigen verantwoordelijkheid is. In dit geval vraagt de animator naar een gekend middel en kent hij of zij dus de nevenwerkingen.

Ook wat het toedienen van medicatie aan animatoren betreft, raden we speelpleinen aan om als een goede huisvader te handelen! Iemand die echt ziek is, stuur je de animator naar huis of naar de dokter! Een pilletje tegen de buikpijn of de hoofdpijn is eerder uitzondering dan regel!

### Een medische handeling

Je mag als animator geen medische handeling uitvoeren, tenzij je medisch geschoold bent. Soms hebben kinderen hulp nodig bij het sonderen, insulineprikjes zetten, enzovoort. Soms geven ouders de animatoren (schriftelijke) toestemming om dit wel te doen. Maar ook met deze toestemming ben je als animator niet bevoegd om medische handelingen uit te voeren en ben je aansprakelijk wanneer er iets fout loopt. Ga bijgevolg samen met de ouders op zoek naar de beste oplossing (bv. thuisverpleging aanvragen).

### Gebruik van isobetadine

Op zich is er niets mis met het product jodiumtinctuur (of Iso Betadine®, als we het product met een merknaam benoemen). Het bevat polyvidon-jodium, een antisepticum dat microben (bacteriën, virussen, schimmels) doodt en infecties voorkomt. Probleem is evenwel dat heel wat mensen allergisch reageren tegen de jodium die zich in het product bevindt. Vandaar dat Rode Kruis-Vlaanderen aanraadt een niet-kleurend ontsmettingsmiddel te gebruiken op waterbasis (bijvoorbeeld chloorhexidine in water, zoals Hibidil®).

Wetenschappelijk onderzoek wees aan dat ontsmettingsmiddelen toxisch kunnen zijn voor de huid, en dat ze zo het natuurlijke genezingsproces kunnen vertragen. Als er voldoende water is in de omgeving, spoel je een huidwonde dus best uit met drinkbaar water tot er geen vuil meer in de wonde zit. Als er geen of onvoldoende water in de buurt is, of als het een risicowonde betreft (bijvoorbeeld een bijtwonde) mag je de wonde wel ontsmetten. Doe dat dan met een waterig, niet-kleurend ontsmettingsmiddel.